

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου
Διοικήσεως για το νομοσχέδιο «Ο περί της Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης
Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2019»**

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς
Ανδρέας Πασιουρτίδης	Μαρίνος Μουσιούππας
Ειρήνη Χαραλαμπίδου	Αλεξάνδρα Ατταλίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε εννέα συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Σεπτεμβρίου, 10 και 24 Νοεμβρίου, την 1^η και στις 8 Δεκεμβρίου 2021 και στις 12, 19 και 26 Ιανουαρίου και 2 Φεβρουαρίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, συνοδευόμενη από υπηρεσιακούς παράγοντες, εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας υπό την ιδιότητά της και ως επικεφαλής της Κυπριακής Αντιπροσωπίας στην Επιτροπή GRECO του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Επίτροπος Νομοθεσίας, η Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου, η Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Cyprus Association of Lobbyists and Public Affairs Professionals Limited (LPAP) και του ιδρύματος «Φημονόη».

Ο Γενικός Ελεγκτής, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ), το Κυπριακό Φόρουμ Ακεραιότητας (CIF) και η πλατφόρμα «Διαφάνεια Τώρα», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις εν λόγω συνεδρίες.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης

και τα μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Κάρουλλας, Νίκος Γεωργίου, Νίκος Κέττηρος, Ζαχαρίας Κουλίας, Ανδρέας Θεμιστοκλέους και το μη μέλος της επιτροπής κ. Γιώργος Λουκαΐδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τη Σύσταση της Επιτροπής GRECO του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία υιοθετήθηκε την 1^η Ιουλίου 2016, αναφορικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πλαίσιο του Τέταρτου Γύρου Αξιολόγησης της Κύπρου και ειδικότερα η νομοθετική ρύθμιση της δραστηριότητας που είναι κοινώς γνωστή ως «lobbying».

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη νομοθεσία καθορίζεται το πλαίσιο το οποίο θα ρυθμίζει τις επαφές προσώπων που ενδιαφέρονται να εμπλακούν στη διαδικασία λήψης δημόσιων αποφάσεων επί ζητημάτων που εμπíπτουν στο πεδίο της εκτελεστικής ή της νομοθετικής εξουσίας με αξιωματούχους ή μέλη της κρατικής υπηρεσίας ή και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίοι ως εκ της θέσεώς τους διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της τελικής έκβασης των διαδικασιών αυτών. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η ρύθμιση συναφών θεμάτων, όπως είναι το ασυμβίβαστο αξιωματούχων, μελών της κρατικής υπηρεσίας ή οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα και εργαζομένων προς όφελος αξιωματούχου οι οποίοι εμπλέκονται στις διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων, καθώς και το χρονικό διάστημα που πρέπει να παρέλθει από την ημερομηνία που τερματίζονται οι υπηρεσίες τους, ώστε να μπορούν να εμπλακούν σε τέτοιες διαδικασίες ως εγγεγραμμένα πρόσωπα στο προβλεπόμενο από τον υπό ψήφιση νόμο μητρώο.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Η δημιουργία μητρώου εγγραφής για σκοπούς υποχρεωτικής εγγραφής όλων όσοι

έχουν την πρόθεση να εμπλακούν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων κατά την έννοια του υπό ψήφιση νόμου.

2. Η απαγόρευση εμπλοκής αξιωματούχων, μελών της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και εργαζομένων προς όφελος αξιωματούχων στις διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων.
3. Η απαγόρευση στα ως άνω πρόσωπα για διάστημα δύο ετών από την ημερομηνία τερματισμού της υπηρεσίας τους να εγγράφονται στο μητρώο εγγραφής και να έχουν επαφές με αξιωματούχους ή μέλη της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα στο πλαίσιο διαδικασιών λήψης αποφάσεων για θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος.
4. Η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου διαδικασιών που διενεργούνται στο πλαίσιο σύναψης δημόσιων συμβάσεων και αφορούν αποφάσεις επί ζητημάτων που υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο και σε διαδικασίες που ρυθμίζουν ατομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Σημειώνεται ότι, για να καταστεί εφικτή η πρακτική εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου, επιβάλλεται όπως θεσπιστεί κατά πρώτον σε νόμο το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμος του 2019», καθότι, σύμφωνα με τα όσα προτείνονται, το μητρώο στο οποίο θα εγγράφονται οι ενδιαφερόμενοι να εμπλακούν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων θα τηρείται από την εν λόγω αρχή.

Σημειώνεται επίσης ότι η επιτροπή μελέτησε το υπό εξέταση νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α της Βουλής, λόγω της φύσης και της σημασίας αυτού, αφού, όπως επισημάνθηκε γραπτώς στην επιτροπή από την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το νομοσχέδιο αυτό συγκαταλέγεται στα

νομοσχέδια που αφορούν στην υλοποίηση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου και η εκταμίευση κονδυλίου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προϋποθέτει την ψήφισή του μέχρι το τέλος του έτους 2021.

Τέλος, σημειώνεται ότι το νομοσχέδιο εξετάστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως κατά την παρελθούσα Βουλευτική Περίοδο και υποβλήθηκε σχετική έκθεση στην ολομέλεια του σώματος στις 22 Απριλίου 2021, η οποία τελικά αποφάσισε την αναβολή της συζήτησης του προτεινόμενου νόμου, δεδομένου ότι, για να καταστεί εφικτή η πρακτική εφαρμογή του, επιβαλλόταν η θέσπιση κατά πρώτον σε νόμο του νομοσχεδίου «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμος του 2019», του οποίου η συζήτηση και η ψήφιση επίσης αναβλήθηκε κατά την εν λόγω συνεδρία, που ήταν και η τελευταία συνεδρία της παρελθούσας Βουλευτικής Περιόδου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως κατά την παρούσα Βουλευτική Περίοδο, αξιοποιώντας τη μακρά και ενδελεχή εξέταση του νομοσχεδίου από την αντίστοιχη επιτροπή της προηγούμενης Βουλευτικής Περιόδου, έκρινε σκόπιμο να προχωρήσει με την εξέταση του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου, ήτοι του κειμένου η συζήτηση του οποίου αναβλήθηκε από την απελθούσα Βουλή.

Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου προέκυψε ύστερα από εκτενείς τροποποιήσεις που επέφερε στο αρχικό κείμενό του το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και αφού λήφθηκαν υπόψη σχετικές εισηγήσεις που υποβλήθηκαν στη βάση της συζήτησης που προηγήθηκε, στο πλαίσιο της οποίας απασχόλησε ιδιαίτερα την τότε επιτροπή το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, καθώς και κενά και αδυναμίες τα οποία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Στην απαγόρευση επικοινωνίας αξιωματούχου με οποιοδήποτε πρόσωπο στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης δημόσιων αποφάσεων, χωρίς το εν λόγω πρόσωπο να είναι εγγεγραμμένο στο προνοούμενο Μητρώο Εγγραφής, γεγονός που μεταξύ άλλων δημιουργεί γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες θα δυσχεραίνουν το έργο των αξιωματούχων και των οργανωμένων συνόλων.
2. Στον μη σαφή διαχωρισμό των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων προσώπων ή οργανωμένων συνόλων τα οποία μπορεί να θεωρηθούν ως επαγγελματίες λομππίστες από τα αντίστοιχα σύνολα πολιτών ή οργανώσεων πολιτών.
3. Στην ανάγκη διασαφήνισης ποια ακριβώς πρόσωπα θα υπέχουν υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Εγγραφής. Συναφώς, η τότε επιτροπή υποστήριξε ότι η απαγόρευση σε αξιωματούχο να επικοινωνεί με οποιοδήποτε πρόσωπο δεν είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Εγγραφής στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης δημόσιων παραβιάζει την αρχή της ελεύθερης βούλησης του αξιωματούχου να πραγματοποιεί συναντήσεις με οποιοδήποτε πρόσωπο ή οργανωμένο σύνολο κρίνει ο ίδιος απαραίτητο ή επιθυμητό στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση που υποβλήθηκε στην ολομέλεια του σώματος της απελθούσας Βουλής, στο πλαίσιο της συζήτησης που διεξήχθη αναφορικά με τα πιο πάνω ζητήματα, κατατέθηκαν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε ότι ο προτεινόμενος νόμος στοχεύει στην επίτευξη διαφάνειας στις διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων, ώστε να αποτραπεί η δημιουργία συνθηκών που να επιτρέπουν την εκκόλαψη φαινομένων διαφθοράς. Συναφώς, διευκρίνισε ότι ο προτεινόμενος νόμος δεν αποσκοπεί στο να αποτρέψει επαφή προσώπου με αξιωματούχο ή μέλος της δημόσιας υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ο οποίος εκ της θέσεώς του έχει εξουσία ή αρμοδιότητα να εμπλέκεται σε διαδικασίες

λήψης αποφάσεων, αλλά αποσκοπεί στη δημοσιοποίηση των εν λόγω επαφών/επικοινωνιών για σκοπούς διαφάνειας.

Επιπρόσθετα, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης δήλωσε στην επιτροπή ότι κατά τη σύνταξη του υπό συζήτηση νομοσχεδίου λήφθηκε υπόψη το αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο της Αγγλίας, της Ιρλανδίας και της Σλοβενίας. Ανέφερε περαιτέρω ότι, ενώ δεν παρατηρείται ομοιογένεια στη ρύθμιση τέτοιων δραστηριοτήτων στις τρεις αυτές χώρες, η κοινή συνισταμένη και στα τρία νομοθετικά πλαίσια αυτών είναι η τήρηση μητρώου, η υποχρέωση εγγραφής σε αυτό, η επίβλεψη του εν λόγω μητρώου από ανεξάρτητη αρχή, η δημοσιοποίηση του μητρώου ή ορισμένων στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτό και η υποχρέωση υποβολής αναφοράς στην επιβλέπουσα αυτό αρχή.

2. Η κληθείσα ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η οποία παρέστη στις συζητήσεις και υπό την ιδιότητά της ως επικεφαλής της Κυπριακής Αντιπροσωπίας στην Επιτροπή GRECO, διευκρίνισε ότι το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου δεν αφορά αποκλειστικά σε επαγγελματίες λομππίστες, αλλά και σε ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος οι οποίες επιθυμούν να εμπλακούν στη διαδικασία λήψης δημόσιων αποφάσεων.
3. Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατέθεσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:
  - α. Σχετικά με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο νομοσχέδιο οι οποίες αφορούν στη δημοσίευση και/ή δημοσιοποίηση πληροφοριών, η υπό αναφορά δημοσίευση και/ή δημοσιοποίηση πληροφοριών μέσω της ανάρτησης σε ιστοσελίδα συνιστά πράξη και/ή είδος επεξεργασίας δεδομένων η οποία πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), καθώς και του οικείου εφαρμοστικού

νόμου, ο οποίος συμπληρώνει τον ΓΚΠΔ. Συναφώς, από τα στοιχεία τα οποία αφορούν σε φυσικά πρόσωπα δύναται να αναρτηθούν/δημοσιευθούν μόνο τα απολύτως απαραίτητα για σκοπούς της επιδιωκόμενης διαφάνειας. Συνεπώς, ο αριθμός δελτίου ταυτότητας, ο αριθμός τηλεφώνου, η διεύθυνση επικοινωνίας, εφόσον αυτή εμπίπτει στα στοιχεία επικοινωνίας της οικίας φυσικού προσώπου, και το πιστοποιητικό ποινικού μητρώου δεν πρέπει να αναρτώνται. Κατ' αναλογία, τα στοιχεία αυτά δεν πρέπει να αναρτώνται και όσον αφορά στον πραγματικό δικαιούχο αξιωματούχο και κάτοχο σημαντικού συμφέροντος του νομικού προσώπου.

- β. Για σκοπούς διασφάλισης των εξουσιών της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατά τη διερεύνηση καταγγελιών πρέπει να διασφαλιστεί η πρόσβασή της σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.
4. Από την πλευρά της Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας κατατέθηκαν τα ακόλουθα:
  - α. Η ανάγκη διασαφήνισης σε ποιες περιπτώσεις ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο θα θεωρείται ότι εκπροσωπεί ομάδα ειδικού ενδιαφέροντος ασκώντας δραστηριότητα «lobbying», καθώς και ποια είδη επικοινωνίας δε συνιστούν άσκηση δραστηριότητας «lobbying», όπως και ποια θέματα εμπίπτουν στις διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων και θα αποτελούν αντικείμενο των επικοινωνιών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητας «lobbying».
  - β. Η ανάγκη θεσμοθέτησης της υποχρέωσης υποβολής αναφοράς στην αρμόδια αρχή κάθε έξι μήνες και η αντίστοιχη υποχρέωση υποβολής αναφοράς από τον αξιωματούχο ή το μέλος της κρατικής υπηρεσίας το οποίο είχε πραγματοποιήσει ανάλογες επαφές, στην οποία να αναφέρονται οι

επικοινωνίες που είχε, εφόσον πρόκειται για προώθηση νομοθεσίας ή την εφαρμογή συγκεκριμένης πολιτικής, τουλάχιστον έναν μήνα πριν από την ψήφιση του σχετικού νόμου ή την εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής.

- γ. Η ανάγκη διασφάλισης των δικαιωμάτων εγγεγραμμένων στο σχετικό μητρώο προσώπων και η απαγόρευση στους αξιωματούχους να παρέχουν πληροφορίες για το υπό συζήτηση θέμα, αλλά να περιορίζονται στη λήψη απόψεων από τους αντιπροσώπους της ομάδας ενδιαφέροντος.
  - δ. Η ανάγκη αξιολόγησης της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας του προτεινόμενου νόμου σε τακτά χρονικά διαστήματα από την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς.
  - ε. Η ανάγκη διασαφήνισης του κατά πόσο η υποχρέωση τήρησης πρακτικών των διαμεμβομένων στις συναντήσεις μεταξύ αξιωματούχων και εγγεγραμμένων προσώπων θα επεκτείνεται και για συναντήσεις που πραγματοποιούνται με πρόσωπα για θέματα προσωπικής/ιδιωτικής φύσεως.
5. Εκ μέρους του Τομέα Νομικών της Βουλής υποβλήθηκαν παρατηρήσεις επί του προτεινόμενου νόμου οι οποίες έχουν ως ακολούθως:
- α. Η προτεινόμενη εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας οποιωνδήποτε ζητημάτων εκκρεμούν ενώπιον των κοινοβουλευτικών επιτροπών αντιφάσκει προς τον ορισμό των διαδικασιών λήψης δημόσιων αποφάσεων, ο οποίος καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του νόμου αναφερόμενος σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων επί ζητημάτων που άπτονται της νομοθετικής εξουσίας.
  - β. Εντοπίζεται η ανάγκη επανεξέτασης της πρόνοιας για την επιβολή υποχρέωσης αποχής από διαδικασίες λήψης αποφάσεων στις περιπτώσεις συγκρούσεως συμφερόντων μεταξύ άλλων από τον Πρόεδρο της

Δημοκρατίας, τον Πρόεδρο της Βουλής, τους υπουργούς και βουλευτές. Συναφώς, επισημαίνεται η ανάγκη αποσαφήνισης των εν λόγω ζητημάτων, ώστε να μην αφορούν στην άσκηση συνταγματικά κατοχυρωμένης αποφασιστικής αρμοδιότητας από όργανα του κράτους, καθότι ο νομοθέτης δε δύναται να θέσει προϋποθέσεις πέραν των συνταγματικά προβλεπόμενων.

- γ. Το προτεινόμενο διοικητικό πρόστιμο, παρότι χαρακτηρίζεται ως διοικητικής φύσεως κύρωση, στην ουσία συνιστά ποινή κατά την έννοια του ποινικού δικαίου.
- δ. Το εξουσιοδοτικό άρθρο του νομοσχεδίου, με το οποίο δίδεται εξουσιοδότηση για έκδοση κανονισμών, καθώς και εξουσία για τροποποίηση και αντικατάσταση των παραρτημάτων του νόμου, χρήζει επανεξέτασης, καθότι οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις συνιστούν δευτερογενή νομοθεσία, η οποία εκ φύσεώς της τείνει στην εφαρμογή και εκτέλεση των νόμων. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι εξουσιοδοτείται κατώτερη πηγή δικαίου να τροποποιεί ανώτερη.
- ε. Το Κυπριακό Φόρουμ Ακεραιότητας υποστήριξε ότι στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου πρέπει να περιληφθούν και τα φυσικά πρόσωπα, θέση την οποία υιοθέτησε και η εκπρόσωπος του LPAP και του ιδρύματος «Φημονόη», ενώ εκ μέρους της ΟΕΒ υποστηρίχθηκε ότι οι δραστηριότητες των οργανώσεων και κοινωνικών εταίρων, όπως και των επαγγελματικών συνδέσμων, τόσο για εργασιακά όσο και για άλλα θέματα αρμοδιότητάς τους, πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νομοθετικού πλαισίου.

Ειδικότερα, στο αναθεωρημένο κείμενο, η συζήτηση του οποίου αναβλήθηκε στην ολομέλεια της απελθούσας Βουλής, περιλήφθηκαν εκτεταμένες τροποποιήσεις, ώστε να

αποσαφηνισθεί το ακριβές πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, ως ακολούθως:

1. Τροποποίηση του όρου και ορισμού «διαδικασίες λήψης δημοσίων αποφάσεων» και προσθήκη νέου όρου «ζητήματα που άπτονται της εκτελεστικής εξουσίας ή/και της νομοθετικής εξουσίας» και του ορισμού αυτού.
2. Προσθήκη του νέου όρου «δημόσια πολιτική», ώστε να ερμηνευθεί η έννοια των ζητημάτων που άπτονται της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, με την υιοθέτηση του αντίστοιχου ορισμού της ιρλανδικής νομοθεσίας όπως αυτή ερμηνεύεται, ώστε να αφορά σε μια σειρά ενεργειών που αναπτύσσονται από κυβερνητικά σώματα και επίσημους φορείς εξουσίας προς αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή ζητήματος που προκαλεί ενδιαφέρον και το οποίο περιλαμβάνει το στάδιο της ανάδειξης του προβλήματος ή του ζητήματος που εντάσσεται στην κυβερνητική ατζέντα και τη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής με τη μελέτη για τον προσδιορισμό των επιθυμητών και αποδεκτών προτάσεων και προγραμμάτων για προώθηση υλοποίησης της επίλυσης του προβλήματος ή του ζητήματος. Συναφώς, ο εν λόγω ορισμός ερμηνεύεται ότι περιλαμβάνει την έναρξη, την ανάπτυξη, διαμόρφωση ή τροποποίηση οποιασδήποτε δημόσιας πολιτικής, την εκπόνηση οπουδήποτε νόμου ή δευτερογενούς νομοθεσίας, την παραχώρηση οποιωνδήποτε κρατικών χορηγιών, εγγυήσεων, επιδοτήσεων, όπως και κάθε άλλη μορφή οικονομικής στήριξης με κρατικά κεφάλαια.
3. Αναδιατύπωση της ερμηνείας του ορισμού «πράξεις εν δυνάμει διαφθοράς», ώστε, για σκοπούς ασφάλειας δικαίου, αυτός να συνάδει τόσο με τον αντίστοιχο ορισμό της προτεινόμενης νομοθεσίας για την καθίδρυση της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς όσο και με τον αντίστοιχο ορισμό της νομοθεσίας περί Ασφάλειας Εσωτερικού Ελέγχου της Αστυνομίας. Επιπλέον, διεύρυνση του ίδιου ορισμού, ώστε να περιλαμβάνει το στοιχείο του δόλου ή της καταδολίευσης, αδίκημα το οποίο

περιέχει το στοιχείο της ηθικής αισχροτήτας και το στοιχείο της έλλειψης εντιμότητας.

4. Προσθήκη νέου μέρους στο οποίο να καθορίζεται ρητά το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, καθορίζοντας ότι αυτός εφαρμόζεται για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο προτίθεται να εμπλακεί σε διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων και περιλαμβάνει την υποχρέωση αξιωματούχων ή μελών κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα και εργαζομένων προς όφελος αξιωματούχων οι οποίοι ως εκ της θέσεώς τους λαμβάνουν μέρος σε διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων. Συναφώς, από το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου εκφεύγουν τα ακόλουθα ζητήματα και/ή η επικοινωνία που άπτεται της εκτελεστικής ή/και της νομοθετικής εξουσίας, ήτοι:
- α. ζητήματα που αφορούν στις εξωτερικές υποθέσεις, καθώς και θέματα άμυνας και ασφάλειας της Δημοκρατίας,
  - β. ζητήματα τα οποία εκκρεμούν ενώπιον των κοινοβουλευτικών επιτροπών,
  - γ. οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων,
  - δ. η επικοινωνία προσώπου ή ομάδας προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα με αξιωματούχο ή/και μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή/και του ευρύτερου δημόσιου τομέα για ζητήματα που αφορούν στους ίδιους προσωπικά ή/και την ομάδα τους,
  - ε. η επικοινωνία προσώπου με αξιωματούχο ή/και με μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή/και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που διεξάγεται για λογαριασμό άλλου ατόμου για ζητήματα που αφορούν στο άτομο αυτό προσωπικά,
  - στ. η επικοινωνία εκπροσώπων προσώπου ή μέλους εργοδοτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων και επαγγελματικών συνδέσμων για λογαριασμό των μελών τους με αξιωματούχο ή/και μέλος της κρατικής

υπηρεσίας ή/και του ευρύτερου δημόσιου τομέα για ζητήματα που αφορούν σε όρους και συνθήκες εργασίας και απασχόλησης και

- ζ. κάθε είδους «διαβούλευση», όπως ο όρος ερμηνεύεται στο σχετικό άρθρο του νομοσχεδίου.
5. Προσθήκη πρόνοιας, ώστε από την υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο εγγραφής να εξαιρούνται οι ακόλουθες κατηγορίες προσώπων/ομάδων:
- α. Αξιωματούχος και μέλος κρατικής υπηρεσίας ή/και του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή πρόσωπο που ενεργεί προς όφελος του αξιωματούχου ο οποίος ως εκ της θέσεώς του συμμετέχει στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων επί ζητημάτων που άπτονται της αρμοδιότητάς του.
- β. Ο κατά νόμο υπεύθυνος ομάδας ειδικού ενδιαφέροντος ή/και μέλος του προσωπικού τους ο οποίος προτίθεται να εμπλακεί σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων επί ζητημάτων που άπτονται της εκτελεστικής ή/και της νομοθετικής εξουσίας, τα οποία αφορούν αποκλειστικά στον τομέα ενδιαφέροντός του, ρύθμιση η οποία κρίθηκε αναγκαία για σκοπούς αποφυγής αχρείαστης γραφειοκρατίας, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι πρόκειται για νομικά πρόσωπα που είναι ήδη εγγεγραμμένα σε κρατικά μητρώα βάσει άλλων εθνικών νομοθεσιών.
- γ. Οποιοσδήποτε δραστηριότητες εμπλοκής στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων από εγγεγραμμένα νομικά πρόσωπα οι οποίες ασκούνται μόνο μέσω εγγεγραμμένων φυσικών προσώπων εξουσιοδοτημένων από τα νομικά πρόσωπα αυτά να ενεργούν για λογαριασμό τους.

Σημειώνεται ότι, λόγω του ότι οι πάνω πάνω κατηγορίες προσώπων/ομάδων εμπίπτουν στον ορισμό που αποδίδεται στον όρο «αντιπρόσωποι ομάδας ειδικού ενδιαφέροντος», υπόκεινται στις λοιπές διατάξεις του υπό ψήφιση

νόμου, όπως είναι η υποχρέωση του αξιωματούχου που είχε την επαφή/επικοινωνία με τις εν λόγω ομάδες προσώπων να υποβάλλει αναφορά προς την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που έγινε η επικοινωνία.

6. Αντικατάσταση της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να υποβάλλεται αναφορά στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς από εγγεγραμμένο πρόσωπο, ώστε κάθε εγγεγραμμένο πρόσωπο να υποβάλλει στην εν λόγω Αρχή κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Μαρτίου και κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε έτους αναφορά σε σχέση με κάθε εμπλοκή του σε διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων κατά τη διάρκεια του προηγούμενου εξαμήνου αντί ετήσια.
7. Ενσωμάτωση νέων προνοιών, ώστε ο υπό ψήφιση νόμος να συνάδει με τις πρόνοιες του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) και του οικείου εφαρμοστικού νόμου, ειδικότερα σε σχέση με την επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα, ώστε να αναρτώνται/δημοσιεύονται για σκοπούς διαφάνειας μόνο τα απολύτως απαραίτητα στοιχεία και μόνο για το απολύτως απαραίτητο χρονικό διάστημα.
8. Αναδιατύπωση των προνοιών που αφορούν την υποχρέωση τήρησης και υποβολής πρακτικών επικοινωνίας στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς, ώστε:
  - α. να συνάδουν με τις θεσμικές υποχρεώσεις που πηγάζουν από τον ΓΚΠΔ και τον οικείο νόμο,
  - β. να τηρούνται για κάθε επικοινωνία που πραγματοποιήθηκε με εγγεγραμμένο πρόσωπο ή ομάδα ειδικού ενδιαφέροντος που δεν υπέχει υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο εγγραφής και
  - γ. τα υπό αναφορά πρακτικά να υποβάλλονται στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της

Διαφθοράς εντός δύο μηνών από την ημερομηνία πραγματοποίησης της συνάντησης.

9. Μείωση της προβλεπόμενης ποινής φυλάκισης σε περίπτωση παράλειψης εγγραφής στο μητρώο εγγραφής από πρόσωπο που υπέχει υποχρέωση εγγραφής από δύο έτη σε ένα έτος.
10. Μείωση της προβλεπόμενης ποινής φυλάκισης σε περίπτωση παράλειψης υποβολής αναφοράς στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς από εγγεγραμμένο πρόσωπο από ένα έτος σε έξι μήνες.
11. Μείωση της ποινής φυλάκισης σε περίπτωση παράλειψης τήρησης και υποβολής πρακτικών από αξιωματούχο στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς από δύο έτη σε έξι μήνες.
12. Αναδιτύπωση της διάταξης που αφορά στην έκδοση κανονισμών και διαγραφή της πρόνοιας για έκδοση εσωτερικών κανονισμών για:
  - α. την τροποποίηση ή αντικατάσταση των παραρτημάτων του νόμου με κανονισμούς,
  - β. τη ρύθμιση μεταξύ άλλων της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας, χρήσης, δημοσιοποίησης, πρόσβασης και διαγραφής πληροφοριών και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς του νόμου,
  - γ. την τροποποίηση του τύπου για εγγραφή στο μητρώο εγγραφής, καθώς και του τύπου οποιωνδήποτε αιτήσεων κριθεί αναγκαίο από την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς να καθοριστούν για σκοπούς εφαρμογής του νόμου και
  - δ. την κατάθεση των εν λόγω κανονισμών στη Βουλή για έγκριση.
13. Αναδιτύπωση της πρόνοιας που αφορά στο ασυμβίβαστο.
14. Αναδιτύπωση προνοιών του νομοσχεδίου, μετά από την εξαίρεση του κατά νόμου υπεύθυνου ομάδας ειδικού ενδιαφέροντος ή και μέλους του προσωπικού τους που

εμπλέκεται σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων επί ζητημάτων που αφορούν αποκλειστικά στον τομέα ενδιαφέροντός τους, ώστε, αν και αυτοί εξαιρούνται από την υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο εγγραφής, οι αξιωματούχοι να διατηρούν την υποχρέωση να υποβάλλουν αναφορά προς την Αρχή για την επικοινωνία που είχαν μαζί τους.

15. Αναδιατύπωση των προνοιών για τον καθορισμό συγκεκριμένου τύπου σύνταξης πρακτικών.

Σημειώνεται ότι με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, όπως αυτό είχε τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, εξέφρασαν τη σύμφωνη γνώμη τους η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Γενικός Ελεγκτής και η Έφορος Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Στο πλαίσιο της εκ νέου συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής κατά την παρούσα βουλευτική περίοδο εκφράστηκαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες απόψεις:

1. Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ανέφερε ότι οι εισηγήσεις που είχε υποβάλει στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο ενσωματώθηκαν ήδη στο αναθεωρημένο κείμενο αυτού.
2. Η Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου επισήμανε την ανάγκη ψήφισης του νομοσχεδίου μέχρι το τέλος του έτους 2021, προκειμένου να εκταμιευτεί το ποσό της πρώτης δόσης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Κύπρου. Επιπροσθέτως, η Έφορος διαφώνησε με την τροποποίηση που επήλθε στο κείμενο του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων τα οργανωμένα σύνολα, όπως ο ΣΕΛΚ, η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ, αφού, όπως υποστήριξε, στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος στην επιτροπή κατά την

απελθούσα βουλευτική περίοδο είχε κριθεί σκόπιμη η εξαίρεσή τους μόνο από την υποχρέωση εγγραφής τους στο μητρώο εγγραφής και όχι από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου. Όπως διευκρίνισε η ίδια, τα εν λόγω οργανωμένα σύνολα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του αρχικού κειμένου του νομοσχεδίου, εξαιρούνταν από την υποχρεωτική εγγραφή στο μητρώο εγγραφής, ενώ ο αξιωματούχος με τον οποίο τα οργανωμένα σύνολα θα είχαν επαφή θα είχε την υποχρέωση να αποστείλει τα πρακτικά της συνάντησης στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς. Επίσης, διαφώνησε με την εξαίρεση των δημόσιων συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου.

3. Ο εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφρασε την ικανοποίησή του για την προώθηση του προτεινόμενου νόμου, με τον οποίο, όπως ανέφερε, προάγονται η διαφάνεια και η χρηστή διοίκηση και ενισχύεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος.
4. Ο εκπρόσωπος της ΟΕΒ υποστήριξε ότι πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου όλες οι δραστηριότητες τόσο των εργοδοτικών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων όσο και των επαγγελματικών συνδέσμων, ενώ η εξαίρεση αυτή δεν πρέπει να περιορίζεται στη διαβούλευση επί εργασιακών ζητημάτων, αλλά να καλύπτει και άλλα θέματα, όπως οικονομικά, φορολογικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά.
5. Ο πρόεδρος της Επιτροπής κατά της Διαφθοράς του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου επανέλαβε τις απόψεις του συλλόγου επί του νομοσχεδίου, όπως αυτές διατυπώνονται στο σχετικό υπόμνημά του που υποβλήθηκε κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο, ημερομηνίας 12 Μαρτίου 2021, και εξέφρασε τη διαφωνία του συλλόγου με την εξαίρεση των δημόσιων συμβάσεων και των εργοδοτικών οργανώσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου. Περαιτέρω,

εισηγήθηκε στη βάση του καναδικού μοντέλου την αύξηση από δύο σε πέντε έτη της προβλεπόμενης χρονικής περιόδου η οποία πρέπει να παρέλθει, προκειμένου αξιωματούχος ή μέλος κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή εργαζόμενος προς όφελος του αξιωματούχου να δύναται να εγγραφεί στο μητρώο εγγραφής και να εμπλακεί σε διαδικασίες λήψης δημόσιων αποφάσεων.

6. Η εκπρόσωπος του LPAP και του ιδρύματος «Φημονόη» ανέφερε ότι το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου δεν εξυπηρετεί τους σκοπούς του, καθότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του πολλές κατηγορίες οργανισμών και εισηγήθηκε την εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία να καθίσταται υποχρεωτική η εγγραφή στο μητρώο όλων των προσώπων που προτίθενται να πραγματοποιήσουν επαφή με αξιωματούχο. Επιπροσθέτως, εισηγήθηκε την εισαγωγή πρόνοιας στο κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του νόμου ανά διετία.

Περαιτέρω, στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου κατά την παρούσα βουλευτική περίοδο μέλη της επιτροπής κατέθεσαν προβληματισμούς, καθώς και εισηγήσεις και παρατηρήσεις, που συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Εισήγηση για εξαίρεση των αγροτικών οργανώσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, λαμβάνοντας υπόψη ότι ανάλογη ρύθμιση ισχύει στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.
2. Επισήμανση ότι η προβλεπόμενη στο νομοσχέδιο απαγόρευση σε αξιωματούχο να επικοινωνεί με οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δεν είναι εγγεγραμμένο στο μητρώο εγγραφής περιορίζει την ελεύθερη βούληση του αξιωματούχου, δυσχεραίνοντας ταυτόχρονα τόσο το έργο του ιδίου όσο και αυτό των οργανωμένων συνόλων. Ειδικότερα, υποβλήθηκε εισήγηση για τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, ώστε να καθορίζεται με σαφήνεια ότι σε αυτό

εμπíπτουν αποκλειστικά οι ομάδες συμφέροντος που έχουν οικονομικό και/ή επιχειρηματικό όφελος και/ή συμφέρον και όχι οι απλοί πολίτες ή οι ομάδες πολιτών που επιθυμούν να εκφράσουν την άποψή τους σε έναν βουλευτή ή αξιωματούχο.

3. Ανάγκη προσαρμογής των προνοιών του προτεινόμενου νόμου με τις πρόνοιες του νόμου που πρόκειται να θεσπιστεί σχετικά με τη σύσταση και λειτουργία Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς, κατά τρόπο που να καθίσταται εφικτή η πρακτική εφαρμογή του προτεινομένου νόμου.
4. Διαφοροποίηση του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, ώστε οι πρόνοιές του να εφαρμόζονται αποκλειστικά από επαγγελματίες λομππίστες. Συναφώς, επισημάνθηκε ότι οι προβλεπόμενες σε αυτόν διαδικασίες δημιουργούν αχρείαστη γραφειοκρατία, καθώς και ότι οι πρόνοιές του πρέπει να προσαρμοστούν, ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες της Κύπρου.
5. Διασαφήνιση της πρόνοιας που αφορά την εξαίρεση των διαδικασιών που διενεργούνται στο πλαίσιο σύναψης δημόσιων συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, κατά τρόπο που να μην εξαιρείται το στάδιο της σχετικής διαδικασίας που προηγείται του σταδίου επί του οποίου εφαρμόζονται οι οικείες νομοθεσίες, ήτοι οι νομοθεσίες που ρυθμίζουν τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.
6. Τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά τα πρακτικά που θα τηρούνται από αξιωματούχο, μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα για κάθε επικοινωνία σε σχέση με διαδικασία λήψης δημόσιας απόφασης, ώστε τα πρακτικά αυτά να συνυπογράφονται από όλα τα εμπλεκόμενα στην εν λόγω επικοινωνία μέρη.

7. Μείωση του ύψους της προνοούμενης χρηματικής ποινής την οποία δυνατόν να επιβάλει το δικαστήριο σε αξιωματούχο λόγω παράλειψης τήρησης και υποβολής πρακτικών προς την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς.
8. Μείωση του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου η Αρχή οφείλει να ενημερώνει τον αιτητή αναφορικά με την εγγραφή του στο τηρούμενο από αυτή μητρώο εγγραφής.
9. Συμπερίληψη των αξιωματούχων των κατεχόμενων δήμων και κοινοτήτων στον προβλεπόμενο στον προτεινόμενο νόμο κατάλογο στον οποίο καθορίζονται εξαντλητικά τα πρόσωπα που θεωρούνται ως «αξιωματούχοι».
10. Εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου εργαζομένων που ενεργούν κατ' εντολή αξιωματούχου.
11. Καθορισμός συγκεκριμένου εντύπου εξουσιοδότησης φυσικού προσώπου σε περίπτωση που αυτό εκπροσωπεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου σε οποιαδήποτε επικοινωνία η οποία συνιστά εμπλοκή σε διαδικασία λήψης δημόσιας απόφασης.
12. Τροποποίηση του ορισμού του όρου «συνδεδεμένο πρόσωπο», ώστε στην έννοια αυτή να εμπίπτει σύζυγος και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δεύτερου αντί μέχρι τέταρτου βαθμού.

Τοποθετούμενος επί των πιο πάνω προβληματισμών και εισηγήσεων των μελών της επιτροπής, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως διευκρίνισε ότι δε θα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου τόσο η επικοινωνία προσώπου με αξιωματούχο ή μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα η οποία διεξάγεται για λογαριασμό άλλου προσώπου και αφορά προσωπικά του ζητήματα όσο και ζητήματα τα οποία εκκρεμούν ενώπιον των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Περαιτέρω, τόνισε ότι κατ' εφαρμογήν τόσο του Γενικού

Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) όσο και του οικείου εφαρμοστικού νόμου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία θα αναρτώνται στο διαδίκτυο από την Αρχή, όπως προβλέπεται στον προτεινόμενο νόμο, θα περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα. Όσον αφορά την εισήγηση για περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, ώστε αυτός να εφαρμόζεται αποκλειστικά σε σχέση με επαγγελματίες λομππίστες, ο πιο πάνω εκπρόσωπος επισήμανε ότι τέτοια ρύθμιση θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση των σχετικών συστάσεων της επιτροπής GRECO του Συμβουλίου της Ευρώπης. Τέλος, σημείωσε ότι με τον προτεινόμενο νόμο επιδιώκεται η ρύθμιση της δραστηριότητας του lobbying υπό την ευρεία έννοιά της, όπως αυτή υφίσταται στην Κύπρο, επισημαίνοντας παράλληλα ότι στόχος της νομοθετικής ρύθμισης για το lobbying είναι η διαφάνεια στις δραστηριότητες άσκησης πίεσης στη διαμόρφωση πολιτικών αποφάσεων και όχι η αποτροπή τους.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, στη βάση των διαμειφθέντων στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου κατά την παρούσα βουλευτική περίοδο, κατέθεσε στην επιτροπή τέσσερα αναθεωρημένα κείμενα του νομοσχεδίου.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του τελευταίου αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου που τέθηκε ενώπιον της επιτροπής:

1. διαφοροποιούνται οι ερμηνευτικές διατάξεις του προτεινόμενου νόμου, για να συνάδουν με τις σχετικές διατάξεις του υπό θέσπιση νόμου που προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς, ώστε:
  - α. να αντικατασταθεί ο ορισμός του όρου «ευρύτερος δημόσιος τομέας»,
  - β. να αναδιατυπωθεί ο ορισμός του όρου «πληροφορία»,
  - γ. να διαγραφεί ο όρος «πράξεις εν δυνάμει διαφθοράς» και ο ορισμός αυτού,

- δ. να διασαφηνιστεί ο ορισμός του όρου «σύγκρουση συμφερόντων», ώστε να περιλάβει τα συνδεδεμένα πρόσωπα αξιωματούχου ή μέλους της κρατικής υπηρεσίας ή του εργαζομένου προς όφελος αξιωματούχου και
  - ε. να εισαχθεί ερμηνευτική διάταξη για τον νέο όρο «συνδεδεμένα πρόσωπα»,
2. αναδιατυπώνεται ο ορισμός του όρου «εμπλοκή σε διαδικασία λήψης δημόσιων αποφάσεων», ώστε να περιλαμβάνει κάθε επικοινωνία η οποία αποσκοπεί στην προώθηση οικονομικού και/ή οικονομικού συμφέροντος,
  3. εισάγεται ερμηνευτική διάταξη για τον νέο όρο «επικοινωνία», βάσει της οποίας να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου οι μη προγραμματισμένες επικοινωνίες, καθώς και οι επικοινωνίες κοινωνικής φύσεως,
  4. εισάγεται ερμηνευτική διάταξη για τον νέο όρο «οικονομικό και/ή επιχειρηματικό συμφέρον», ώστε να καθορίζεται με σαφήνεια ότι στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου εμπίπτουν αποκλειστικά οι ομάδες ενδιαφέροντος που έχουν οικονομικό και/ή οικονομικό όφελος και/ή συμφέρον από την εμπλοκή τους σε διαδικασία λήψης δημόσιας απόφασης,
  5. εισάγεται ερμηνευτική διάταξη για τον όρο «αίτηση», βάσει της οποίας για σκοπούς εγγραφής στο μητρώο εγγραφής παρέχεται δυνατότητα όπως η σχετική αίτηση υποβάλλεται σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας,
  6. αναδιατυπώνεται ο ορισμός του όρου «αξιωματούχος» με την απάλειψη του προβλεπόμενου σε αυτόν καταλόγου αξιωματούχων, ώστε να καθορίζεται σαφώς ότι στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου εμπίπτει οποιοδήποτε πρόσωπο αναλαμβάνει λειτουργήματα ή αξίωμα ή θέση που προβλέπεται ή καθιερύεται δυνάμει του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ή νόμου της Δημοκρατίας, το οποίο ως εκ της θέσεώς του έχει αρμοδιότητα να αρχίζει διαδικασία

- λήψης δημόσιας απόφασης ή να διαμορφώνει το περιεχόμενό της ή να καθορίζει την τελική έκβασή της,
7. εξαιρούνται οι αγροτικές οργανώσεις από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου αναφορικά με κάθε είδος επικοινωνίας τους με αξιωματούχο ή μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή εργαζόμενο προς όφελος αξιωματούχου μόνο σε σχέση με ζητήματα που αφορούν σε όρους και συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, σε θέματα κατάρτισης/εκπαίδευσης του προσωπικού, καθώς και σε θέματα γεωργικής ασφάλισης,
  8. εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου ζητήματα που άπτονται της εκτελεστικής και/ή νομοθετικής εξουσίας που αφορούν στην προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών,
  9. αντικαθίσταται ο όρος «αντιπρόσωπος ομάδας ενδιαφέροντος» από τον όρο «εκπρόσωπος ομάδας ενδιαφέροντος», ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να προσδίδεται στον όρο αυτό η νομική έννοια του όρου «αντιπρόσωπος»,
  10. μετονομάζεται το καλούμενο στο νομοσχέδιο «πρακτικό», το οποίο απαιτείται να συμπληρώνεται από αξιωματούχο μέλος της κρατικής υπηρεσίας ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα σχετικά με επικοινωνία που είχε με πρόσωπο εγγεγραμμένο στο μητρώο εγγραφής, σε «έντυπο επικοινωνίας» και επιπροσθέτως επιβάλλεται όπως το έντυπο αυτό συνυπογράφεται από όλα τα εμπλεκόμενα στην εν λόγω επικοινωνία μέρη, ενώ παράλληλα καθορίζεται διαδικασία η οποία θα ακολουθείται σε περίπτωση που εκπρόσωπος ομάδας ειδικού ενδιαφέροντος αρνείται να υπογράψει το εν λόγω έντυπο επικοινωνίας,
  11. καθορίζεται χρονική περίοδος δεκαπέντε ημερών για λήψη απόφασης από την Αρχή για εγγραφή του αιτητή στο μητρώο εγγραφής,

12. παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης εγκυκλίων και εγχειριδίων από την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς για σκοπούς ενημέρωσης αναφορικά με την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου,
13. προστίθεται πρόνοια που αφορά την έκδοση κώδικα δεοντολογίας από την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς, ο οποίος θα περιλαμβάνει επαγγελματικά πρότυπα και καλές πρακτικές για πρόσωπα που προτίθενται να εμπλακούν στη διαδικασία λήψης δημόσιων αποφάσεων,
14. καθορίζεται ότι ο προτεινόμενος νόμος θα τεθεί σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του υπό θέσπιση νόμου που αφορά τη σύσταση και λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς,
15. προστίθεται στα στοιχεία που απαιτείται να περιλαμβάνονται στην αίτηση για εγγραφή στο μητρώο εγγραφής η διεύθυνση διοίκησης και/ή ανάπτυξης κύριας δραστηριότητας νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, για να καλύπτει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου διατηρεί δύο διαφορετικές διευθύνσεις,
16. μειώνεται η προνοούμενη χρηματική ποινή για ορισμένα αδικήματα που προβλέπονται στον προτεινόμενο νόμο, περιλαμβανομένου του αδικήματος της παράλειψης τήρησης και υποβολής εντύπου επικοινωνίας από αξιωματούχο προς την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς,
17. διασαφηνίζεται η πρόνοια η οποία αφορά την εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου των διαδικασιών που διενεργούνται στο πλαίσιο σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ώστε να μην εξαιρείται το στάδιο της σχετικής διαδικασίας που προηγείται του σταδίου στο οποίο τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις των οικείων νομοθεσιών που ρυθμίζουν τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων,

18. προστίθεται πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι διατάξεις του Μέρους VI του προτεινόμενου νόμου οι οποίες προβλέπουν αδικήματα και ποινές, καθώς και οι διατάξεις του Μέρους VII αυτού που προβλέπουν την επιβολή διοικητικού προστίμου από την Αρχή κατά της Διαφθοράς σε περίπτωση παράβασης των προνοιών του προτεινόμενου νόμου θα τεθούν σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2023.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η επιτροπή επέφερε στο κείμενο του νομοσχεδίου πρόσθετες τροποποιήσεις με σκοπό την περαιτέρω διασαφήνιση των προνοιών του, καθώς και τη βελτίωσή του από νομοτεχνική άποψη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του αναθεωρημένου σύμφωνα με τα πιο πάνω κειμένου του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

8 Φεβρουαρίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.01.060.133-2019
ΒΣΓ, ΜΣ/ΧΜ, ΦΚ/ΜΝ, ΓΧ
23.01.060.133-2019-ek